

Bosna i Hercegovina
Agencija za rad i zapošljavanje
Bosne i Hercegovine
SARAJEVO

Bosnia and Herzegovina
Labor and Employment Agency of
Bosnia and Herzegovina
SARAJEVO

Босна и Херцеговина
Агенција за рад и запошљавање
Босне и Херцеговине
САРАЈЕВО

Bosnia and Herzegovina
Labor and Employment Agency of
Bosnia and Herzegovina
SARAJEVO

STATISTIČKI PREGLED STANJA TRŽIŠTA RADA U BOSNI I HERCEGOVINI

- januar-decembar 2015. godine-

Sarajevo, april 2016.

1. UVOD

U januaru 2015. godine u Bosni i Hercegovini registrovano je povećanje broja nezaposlenih lica za 0,7% u odnosu na prethodni mjesec, dok je od februara do juna broj nezaposlenih lica bio u opadanju. U junu i julu došlo je do povećanja ovog broja, što je i očekivano zbog novoprijavljenih na evidencije radi završetka školovanja. Od avgusta do kraja godine zabilježeno je ponovno smanjenje broja nezaposlenih lica.

U poređenju sa istim periodom prošle godine, broj nezaposlenih lica u svih dvanaest mjeseci 2015. godine, bilježio je, kao i u 2014. godini, kontinuirano smanjenje.

Posmatrajući proteklih dvanaest mjeseci 2015. godine možemo konstatovati da je u periodu od januara do kraja decembra 2015. godine zabilježeno:

- smanjenje broja registrovanih nezaposlenih lica (ovaj broj se smanjio za 9.566 lica ili 1,7%),
- povećanje broja novoprijavljenih lica na evidencije nezaposlenih (ukupno za posmatrani period registrovano je povećanje od 0,3%),
- povećanje broja zaposlenih lica sa evidencija zavoda i službi zapošljavanja (u odnosu na isti period prošle godine ovaj broj je veći za 7.819 lica ili 7,5%),
- povećanje broja prijavljenih potreba za zapošljavanjem radnika,
- povećanje broja lica kojima je prestao radni odnos,
- smanjenje broja korisnika novčane naknade (u poređenju sa prosjekom za isti period u 2014. godini manji je za 820 ili 6,1%).

U 2015. godini možemo konstatovati pozitivne promjene na tržištu rada.

U periodu januar- decembar 2015. godine, prema podacima Agencije za statistiku, u BiH zabilježen je trend povećanja broja zaposlenih lica. Prosječan broj zaposlenih lica u BiH u posmatranom periodu 2015. godine iznosio je 713.608 i veći je za 1,8% u poređenju sa istim periodom 2014. godine. Povećanje broja zaposlenih lica je doprinijelo smanjenju stope nezaposlenosti koja je u decembru iznosila 42,9% i u odnosu na isti period 2014. godine smanjila se za 0,7 postotnih poena.

Prosječan broj nezaposlenih lica u BiH u 2015. godini iznosio je 541.817 i manji je za 1,4% u poređenju sa istim periodom 2014. godine.

2. Registrovana zaposlenost

Registrovana zaposlenost, nezaposlenost i stopa nezaposlenosti prema podacima Agencije za statistiku BiH - decembar 2015. godine¹

REGISTROVANA ZAPOSLENOST	- 715.425
REGISTROVANA NEZAPOSLENOST	- 537.568
STOPA REGISTROVANE NEZAPOSLENOSTI	- 42,9%
ANKETNA STOPA NEZAPOSLENOSTI ZA 2015. GODINU	- 27,7%

Tabela 1. Registrovana zaposlenost i nezaposlenost u BiH

	XII. 2015.		XI. 2015.		Indeksi XII. 2015. XI. 2015.	
	ukupno	žene	ukupno	žene	ukupno	žene
Ukupno zaposleni	715 425	295 478	719 175	296 367	99,5	99,7
Ukupno nezaposleni	537 568	277 840	536 659	278 077	100,2	99,9
Stopa registrovane nezaposlenosti, %	42,9	48,5	42,7	48,4		

Prema podacima Agencije za statistiku BiH, u **decembru 2015. godine**, broj zaposlenih u pravnim licima u BiH iznosio je **715.425**, a od toga 295.478 žena. U odnosu na novembar 2015. godine broj ukupno zaposlenih u pravnim licima se smanjio za 0,5%, a broj zaposlenih žena se takođe smanjio za 0,3%. **Stopa registrovane nezaposlenosti za decembar 2015. godine iznosila je 42,9%** i u odnosu na novembar 2015. godine povećala se za 0,2 postotna poena. Ako stopu registrovane nezaposlenosti uporedimo sa istim periodom prošle godine kada je iznosila 43,6%, uočljivo je njeno smanjenje za 0,7 postotnih poena.

	Ukupno zaposleni ²	Index u odnosu na prethodni mjesec	Index u odnosu na isti mjesec prethodne godine
I /2015.	706.971	99,9	102,1
II /2015.	706.411	99,9	101,9
III /2015.	707.560	100,2	101,7
IV /2015.	709.995	100,3	101,3
V /2015.	710.746	100,1	101,2
VI /2015.	714.586	100,5	101,8
VII /2015.	714.003	99,9	101,6
VIII /2015.	712.561	99,8	101,4
IX /2015.	716.230	100,5	101,5
X /2015.	719.978	100,5	101,8
XI /2015.	719.175	99,9	101,6
XII /2015.	715.425	99,5	101,1

¹ Agencija za statistiku BiH – Saopštenje broj 11 – Zaposleni po djelatnostima u novembru 2015. (privremeni podatak)

² Izvor: Agencija za statistiku BiH

Broj zaposlenih u BiH u periodu januar-decembar 2015. godine bio je u porastu u odnosu na isti period prethodne godine (1,8%). Najveći rast zaposlenosti u proteklom periodu zabilježen je u sektorima poslovanje nekretninama; administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti; umjetnost, zabava i rekreacija; stručne, naučne i tehničke djelatnosti i djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane. U periodu januar-decembar 2015. godine broj zaposlenih u sektoru poslovanje nekretninama **bio je veći za 13,5%**, u sektoru administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti **za 9,7%**, u sektoru umjetnost, zabava i rekreacija **za 6,4%**, u sektoru stručne, naučne i tehničke djelatnosti **za 4,7%** i u sektoru pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane **za 3,0%** u odnosu na isti period 2014. godine. Najveće smanjenje broja zaposlenih lica u istom periodu zabilježeno je u sektorima finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja 1,6%, snabdijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša 0,9% i vađenja ruda i kamena 0,7%.

3. Registrovana nezaposlenost

- Registrovana nezaposlenost u decembru 2015. godine je 537.568 lica

Prema podacima zavoda i službi zapošljavanja u Bosni i Hercegovini sa 31.12.2015. godine na evidencijama je prijavljeno 537.568 nezaposlenih lica, što u odnosu na 30.11.2015. godine predstavlja povećanje za 909 lica ili 0,17%. Od ukupnog broja lica koja traže zaposlenje, njih 277.840 ili 51,68% su žene.

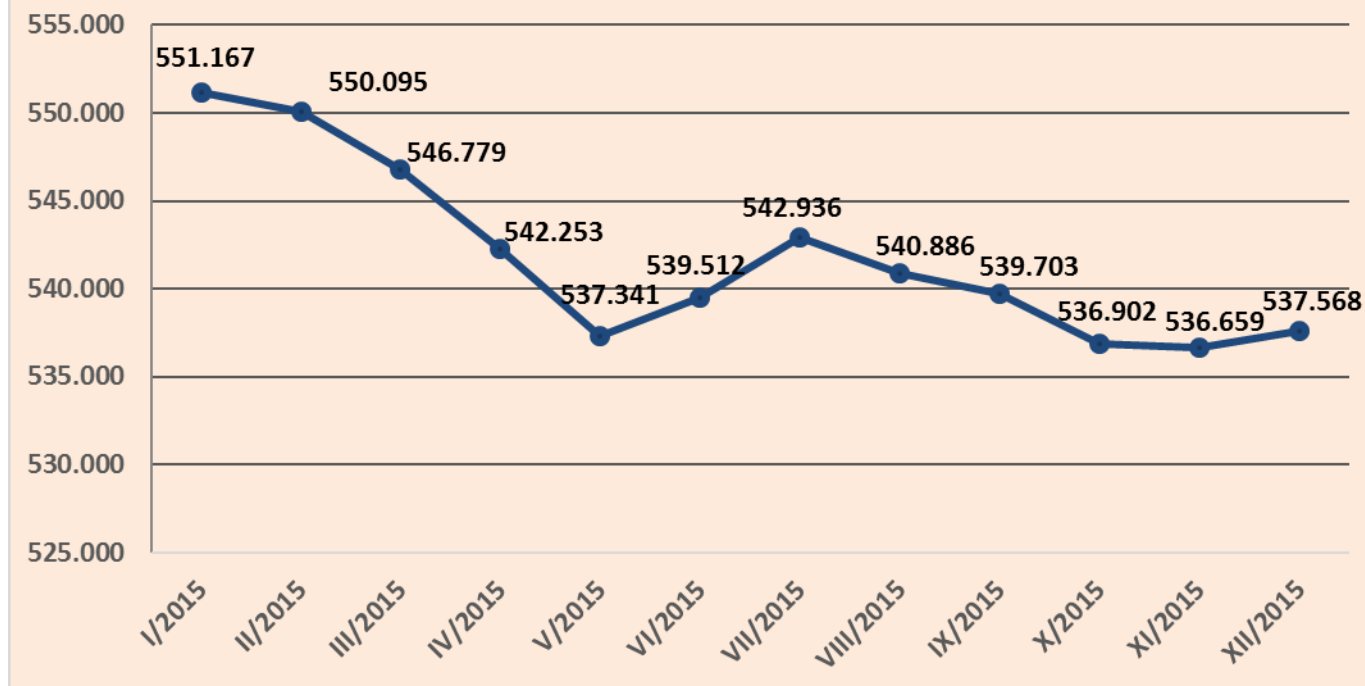
Tabela 3. Registrovana nezaposlenost - BiH / entiteti –decembar 2015. godine				
	Bosna i Hercegovina	Federacija BiH	Republika Srpska	Brčko -Distrikt BiH
Registrovana nezaposlenost - 31.12.2015.	537.568	389.865	135.585	12.118
Registrovana nezaposlenost - 30.11.2015.	536.659	389.471	135.115	12.073
Registrovana nezaposlenost - 31.12.2014.	547.134	392.265	142.675	12.194
Indeks 31.12.2015./ 30.11.2015.	100,17	100,10	100,35	100,37
Indeks 31.12.2015./ 31.12.2014.	98,25	99,39	95,03	99,38

Izvor: Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske i Zavod za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH

U Federaciji BiH nezaposlenost se u odnosu na novembar 2015. godine povećala za **394 lica ili 0,10%**, u Republici Srpskoj se povećala za **470 lica ili 0,35%**, a u Brčko Distriktu BiH broj registrovanih nezaposlenih lica se povećao za **45 lica ili 0,37%**.

U odnosu na isti period prošle godine, broj registrovanih nezaposlenih lica u BiH je manji za 9.566 lica ili 1,75%. Poredeći stanje u entitetima i Brčko Distriktu BiH sa decembrom 2014. godine, broj registrovanih nezaposlenih lica u Federaciji BiH je **smanjen za 2.400 ili 0,61%**, u Republici Srpskoj **manji je za 7.090 ili 4,97%**, dok je u Brčko Distriktu BiH **taj broj smanjen za 76 lica ili 0,62%**.

KRETANJE REGISTROVANE NEZAPOSLENOSTI U BIH U PERIODU I 2015.-XII 2015.

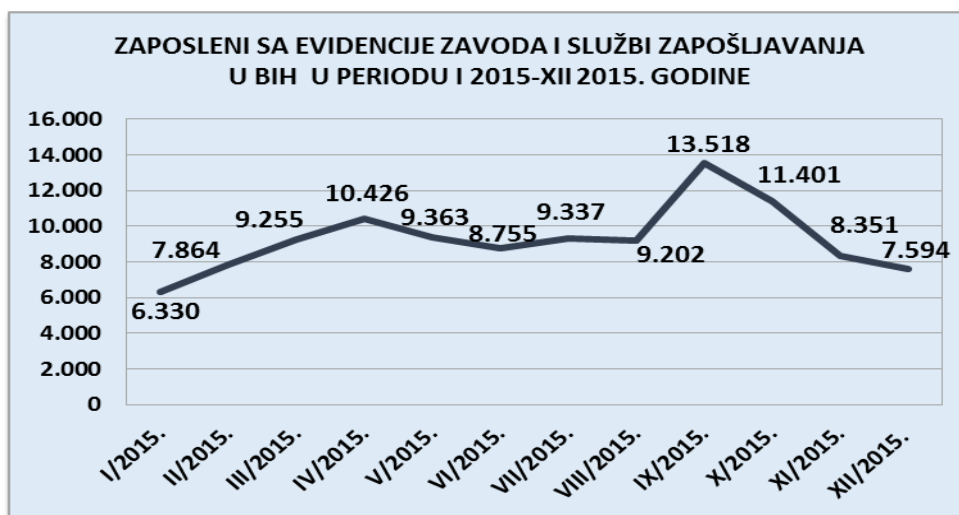

- Ulasci i izlasci iz registrovane nezaposlenosti

Novoprijavljenih lica u periodu januar-decembar 2015. godine ukupno je bilo 175.452 i u odnosu na isti period 2014. godine ovaj broj je veći za 542 ili 0,3%. Od ukupnog broja registrovanih nezaposlenih lica **u decembru 2015. godine, novoprijavljenih lica koja traže posao bilo je 15.408** što je za 1.337 ili 9,5% više nego u novembru 2015. godine, odnosno za 488 ili 3,3% više u odnosu na decembar 2014. godine. U strukturi registrovanih nezaposlenih, **lica koja prvi put traže zaposlenje** učestvuju sa **42,3%**. Ukupan broj lica koja prvi puta traže zaposlenje **za mjesec decembar 2015. godine je 227.475 lica** i manji je za 5.343 ili 2,3% u odnosu na decembar 2014. godine. Pored kategorije lica koja prvi put traže zaposlenje, na evidencije se prijavljuju i lica koja su bila zaposlena i njihovo učešće u ukupnom broju lica koja traže zaposlenje iznosi 57,7%.

U decembru 2015. godine posredstvom zavoda i službi zapošljavanja u BiH zaposleno je 7.594 lica sa evidencije nezaposlenih što je za 757 lica ili 9,1% manje u odnosu na novembar 2015. godine, odnosno za 214 lica ili 2,9% više u odnosu na decembar 2014. godine.

Realizacija programa u okviru aktivnih mjera zapošljavanja odvija se u dosta složenim uslovima, međutim u proteklom periodu registrovano je **povećanja broja lica zaposlenih sa evidencija zavoda i službi zapošljavanja. U periodu januar-decembar 2015. godine ukupno je registrovano 111.396 lica zaposlenih sa evidencija zavoda i službi zapošljavanja, što je za 7.819 lica ili 7,5% više nego u istom periodu prošle godine.**

Na evidencije zavoda i službi zapošljavanja u BiH u periodu januar–decembar 2015. godine prijavilo se **102.993 lica** kojima je prestao radni odnos i taj broj je povećan u odnosu na isti period 2014. godine za 2,2%.

U decembru 2015.godine **registrovano je 9.599 lica kojima je prestao radni odnos, što je za 1.182 ili 14,0% više u odnosu na prošli mjesec, dok je u odnosu na decembar 2014. godine taj broj manji za 410 ili 4,1%.** Ovo je ukupan broj i odnosi se na prestanak radnog odnosa po različitim osnovama koje uključuju otpuštanja po osnovu stečaja i likvidacije preduzeća, tehnološkog ili organizacionog viška, prestanka rada poslodavca, prestanka ugovora na određeno vrijeme, sporazumnog raskida, povrede radne obaveze i drugih razloga.

Tabela 4. – Broj lica sa evidencija zavoda i službi zapošljavanja u BiH kojima je prestao radni odnos u periodu januar - decembar 2015. godine

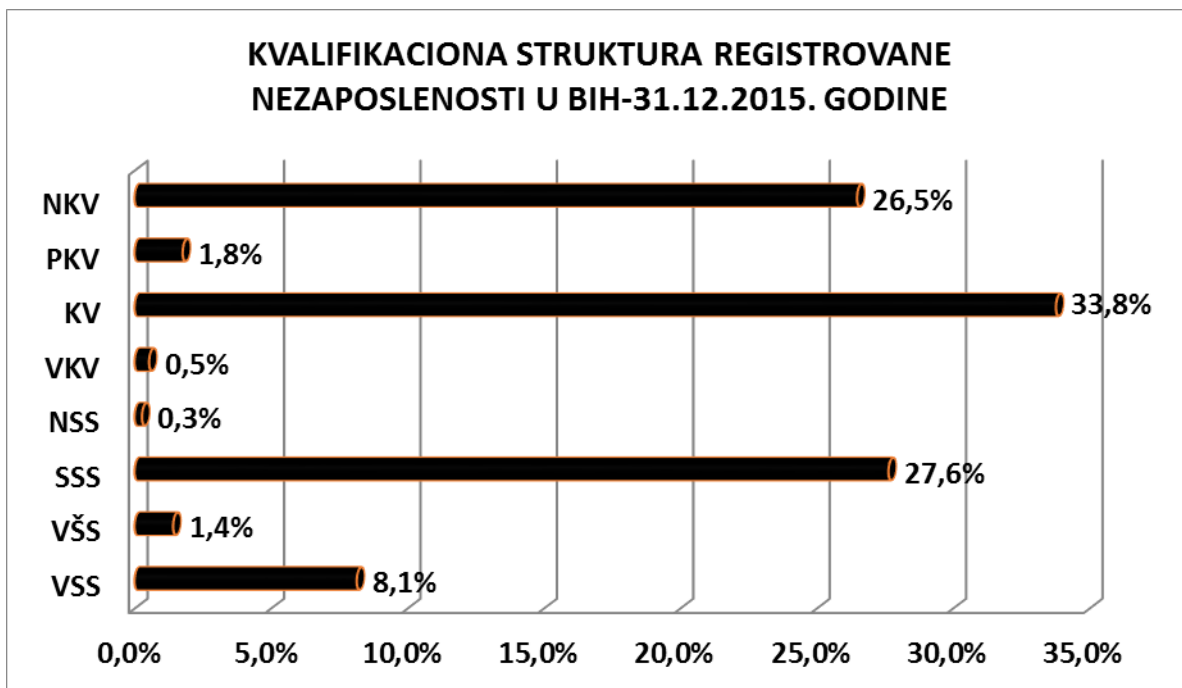
Ukupno	2015.											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
102.993	11.518	7.965	7.623	7.609	6.987	7.510	9.453	9.828	7.931	8.553	8.417	9.599

Izvor: Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske i Zavod za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH

-Kvalifikaciona struktura nezaposlenih lica

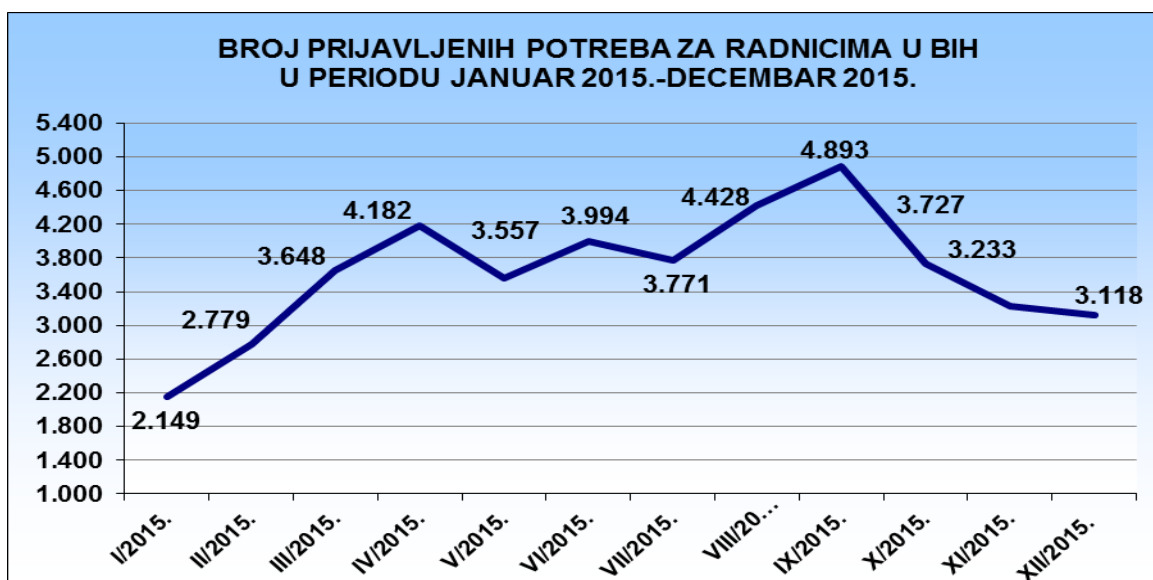
U strukturi lica koja traže, zaključno sa 31.12.2015. godine, NKV radnika je 142.374 ili 26,48%, PKV 9.435 ili 1,76%, KV 181.534 ili 33,77%, VKV 2.864 ili 0,53%, NSS 1.476 ili 0,27%, SSS 148.538 ili 27,63%, VŠS 7.586 ili 1,41% i VSS 43.761 ili 8,14%.

Najveći broj evidentirane nezaposlenosti čine lica sa trećim stepenom obrazovanja KV radnici 33,77%, te radnici sa SSS 27,63%.

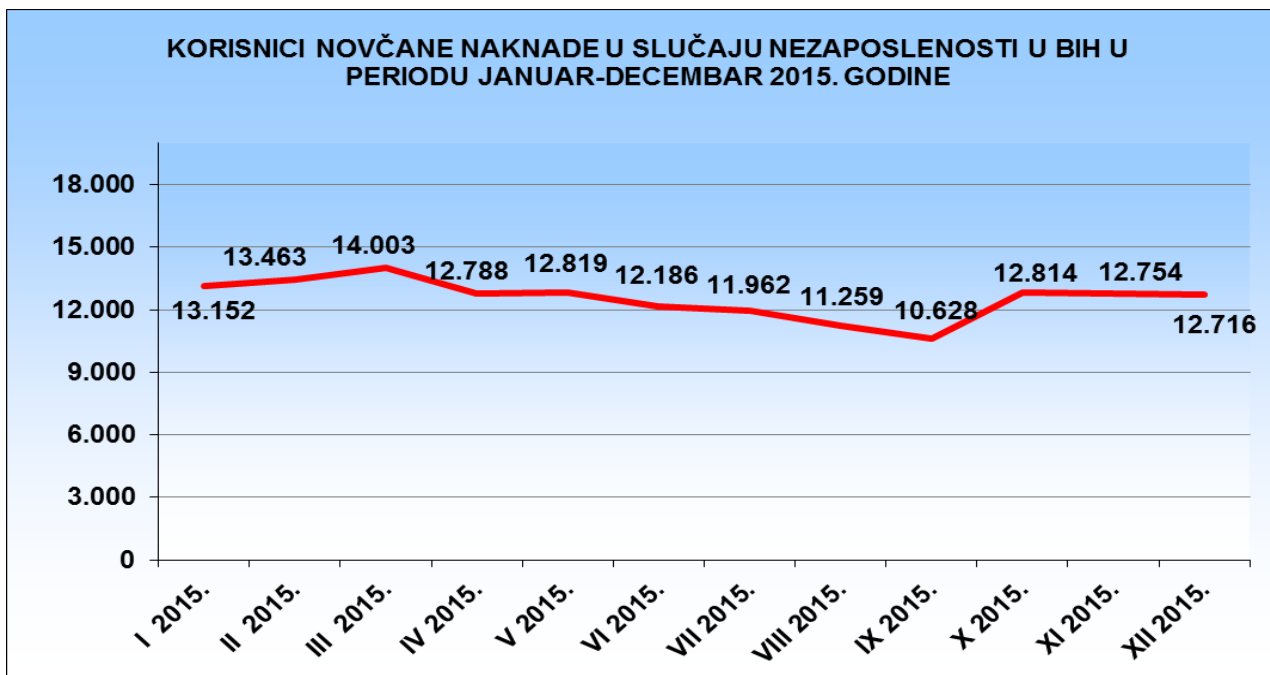
- Broj prijavljenih potreba za radnicima

U Bosni i Hercegovini u periodu januar – decembar 2015. godine **poslodavci su zavodima i službama zapošljavanja prijavili ukupno 43.479 potreba za zapošljavanjem novih radnika**. Ovaj broj je veći u odnosu na isti period prošle godine za 5.986 ili 16,0%.

- Materijalno-pravna zaštita nezaposlenih

U skladu sa važećim zakonskim propisima, u decembru 2015. godine **novčanu naknadu koristilo je 12.716 lica ili 2,37% od ukupnog broja registrovanih nezaposlenih lica**. U istom periodu 2014. godine novčanu naknadu koristilo je **12.171 lice**, što ukazuje da se ovaj broj povećao za **545 lica ili 4,5%**.

Pravo na zdravstvenu zaštitu ostvarilo je 432.687 lica ili 80,49% od ukupno registrovane nezaposlenosti u BiH.

4. Anketa o radnoj snazi³

Kako bi dobili međunarodno uporedive podatke o tržištu rada, Agencija za statistiku BiH, Federalni zavod za statistiku i Republički zavod za statistiku Republike Srpske su od 2006. godine počele sa redovnim provođenjem Ankete o radnoj snazi na godišnjem nivou, koja je zasnovana na standardima MOR-a i EUROSTAT-a.

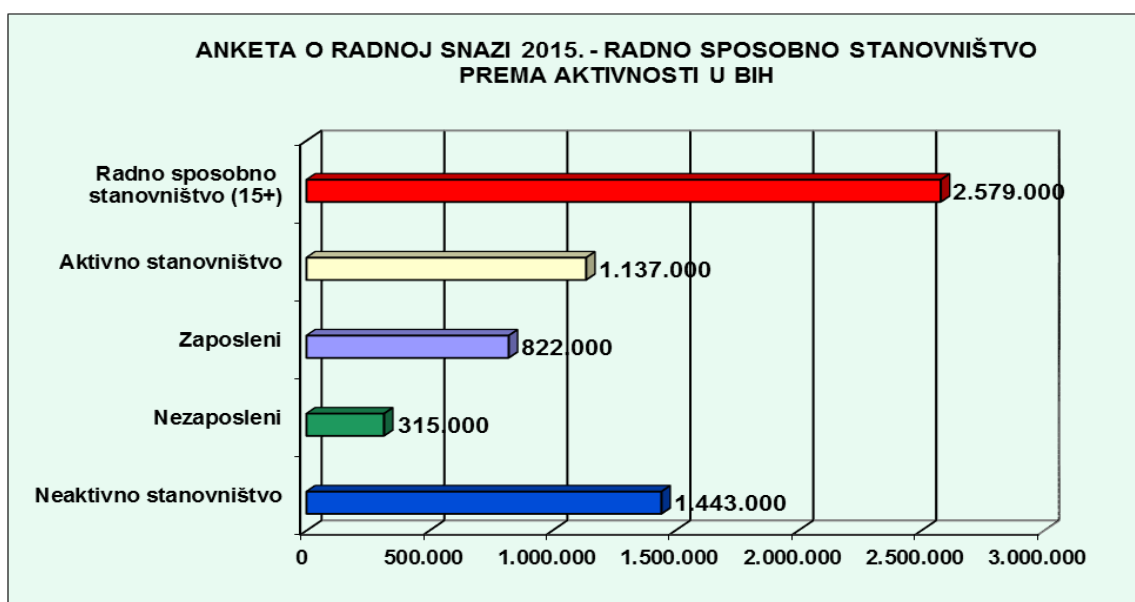
Prema rezultatima Ankete o radnoj snazi za 2015. godinu, u BiH radnu snagu (ekonomski aktivno stanovništvo) je činilo **1.137.000 lica**, dok je broj neaktivnih iznosio **1.443.000 lica**. U okviru radne snage **zaposlenih** je bilo **822.000 i 315.000 nezaposlenih lica**.

Anketna stopa nezaposlenosti je značajno manja od registrovane i na nivou BiH za 2015. godinu iznosila je 27,7%. U odnosu na 2014. godinu veća je za 0,2%.

Stopa nezaposlenosti bila je najviša među mladima starosti od 15 do 24 godine i iznosila je 62,3%. Stopa nezaposlenosti mladih od 15 do 24 godine se smanjila u odnosu na 2014. godinu za 0,4%.

Broj aktivnih i neaktivnih lica koji čine radno sposobno stanovništvo se povećao u odnosu na 2014. godinu za 0,5%. Radna snaga – aktivno stanovništvo povećala se za 1,5%. Broj zaposlenih lica veći je za 1,2%, dok se broj nezaposlenih lica povećao za 2,3% u odnosu na 2014. godinu.

³ Izvor: Agencija za statistiku BiH – Anketa o radnoj snazi, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015.

Stopa zaposlenosti veća je u odnosu na 2014. godinu za 0,2% i u 2015. godini iznosila je 31,9%.

Tabela 1. Anкета o radnoj snazi – mjere aktivnosti stanovništva u BiH i entitetima (%)

		BiH	Federacija BiH	Republika Srpska	Brčko distrikt BiH
Stopa aktivnosti (%)	2006.	43,1	43,1	43,3	37,6
	2007.	43,9	42,3	47,0	39,0
	2008.	43,9	42,4	47,0	36,8
	2009.	43,6	41,6	47,4	38,1
	2010.	44,6	42,9	47,9	40,6
	2011.	44,0	42,1	47,8	37,4
	2012.	44,0	42,4	47,4	36,7
	2013.	43,6	41,8	47,4	36,7
	2014.	43,7	42,1	47,0	37,0
	2015.	44,1	42,6	47,1	39,6
Stopa zaposlenosti (%)	2006.	29,7	29,1	30,9	23,7
	2007.	31,2	29,2	35,1	23,4
	2008.	33,6	31,8	37,3	25,1
	2009.	33,1	30,9	37,2	27,0
	2010.	32,5	30,4	36,6	25,8
	2011.	31,9	29,8	36,1	22,9
	2012.	31,7	30,0	35,3	24,8
	2013.	31,6	30,3	34,6	23,7
	2014.	31,7	30,2	34,9	23,9
	2015.	31,9	30,2	35,2	27,6
Stopa nezaposlenosti (%)	2006.	31,1	32,4	28,5	37,1
	2007.	29,0	31,1	25,2	40,0
	2008.	23,4	25,0	20,5	31,9
	2009.	24,1	25,7	21,4	29,2
	2010.	27,2	29,1	23,6	36,4
	2011.	27,6	29,2	24,5	39,0
	2012.	28,0	29,4	25,6	32,5
	2013.	27,5	27,6	27,0	35,5
	2014.	27,5	28,4	25,7	35,4
	2015.	27,7	29,1	25,2	30,3

Prema ovoj Anketi, polna struktura nezaposlenih je: 56,9% muškaraca i 43,1% žena.

Obrazovna struktura nezaposlenosti pokazuje da najveći udio 72,1% čine lica sa završenom srednjom školom, 17,5% su lica sa osnovnim obrazovanjem i niže, dok je 10,4% završilo višu školu, fakultet, akademiju, magisterij ili doktorat.